

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktikarsag@orfk.police.hu

Szám: 105/636- /2013.RP.

Tárgy: panasz elbírálása
Ea: dr. Zsólyomi Emese r. alezr.

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, panaszos által előterjesztett panasz miatt folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 101/2014. (V. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (1903 Budapest, Pf.: 314/15.), (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos 2013. június 24-én telefax útján terjesztette elő a panaszát a Panasztestületnél, amelyben sérelmezte, hogy 2013. június 22-én a balatonföldvári SPAR áruházban megvádolta egy alkalmazott, hogy 8 doboz sört megrongált akként, hogy letörte a nyitófüleket. A panaszos tagadta a vádakát és a Vásárlók könyvét kérte. Az alkalmazott felháborodott a panaszos kérésén és biztonsági őröket hívott a helyszínre. Az üzletvezető-helyettes rendőri segítséget kért. A panaszosnál nem voltak iratok, mivel a strandra indultak, viszont a bejáratnál várakozó barátainál igen. Az intézkedő rendőrök azonban oda se mentek hozzájuk, a panaszost bekísérték egy raktárba, ahol mindegyik fél elmondta az esetet a saját szemszögéből. Először azt mondták neki, hogy a kamera, meg az ujjlenyomatok majd ügyis eldöntik, de amikor a panaszos kérte, hogy nézzék meg a felvételeket, közölték vele, hogy arra nincs kamera. Ezután a panaszos hármásban maradt a két rendőrrel a helyiségben. A panaszoson ekkor csupán egy feszülős piros fürdőnadrág volt, a rendőrök ennek ellenére felszólították, hogy vegye le, illetve közölték vele, hogy ne ellenkezzen a rendőri intézkedésnek, mert arra még külön ráfázik, illetve leveszik róla kényszerrel. A panaszos végül is levette a ruháját, majd felszólították, hogy forogjon körbe. A panaszos szerint mérhetetlenül megalázó volt, hogy meztelenre vetkőztették. Ezután visszavehette a ruháit, majd a rendőrök a falhoz állították és hátrabilincseltek a kezét. Ezután a sörökkel együtt bevitték a kapitányságra, ahol egy-másfél órára bezárták. Amikor közölte a panaszos, hogy telefonálni szeretne, azt válaszolták neki a rendőrök, hogy „nem Hollywoodban vagy öcsi, nem telefonálhatsz”. Amikor szabadították a panaszost, alá akartak vele íratni egy iratot arról, hogy nem akart telefonálni, illetve nincs kifogása az eljárással szemben. A panaszos jelezte, hogy ezt nem írja alá, amire „közölték vele”, hogy akár 12 órán át is ott tarthatják, így végül a panaszos aláírta az iratokat. Az eset 13 és 16 óra között zajlott le a boltban, majd az előállítás 16 óra 25 perctől 17 óra 40 percig tartott. A panaszos megjelölte az egyik rendőr nevét és azonosító számát is.

Az előterjesztett panasz összegezve az alábbi kifogásokat tartalmazza:

- 1./ A panaszos sérelmezte és indokolatlannak tartotta a teljes rendőri intézkedést.
- 2./ A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a bejáratnál rá várakozó barátait nem szólították fel a személyazonosságának igazolására.
- 3./ A panaszos sérelmezte, hogy megbilincseltek.
- 4./ A panaszos sérelmezte, hogy ruházat átvizsgálást hajtottak vele szemben végre, holott ő csupán egy fürdőnadrágot viselt. Átvizsgálásának megalázó módját is kifogásolta.
- 5./ A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték neki, hogy telefonáljon.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszossal szemben a bilincs alkalmazására jogalap nélkül került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltóságához való joga. Továbbá súlyosan sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő joga a vele szemben alkalmazott ruházat átvizsgálás miatt.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2013. június 24-én előterjesztett beadványa;
- az előállításról készült jelentés;
- panaszos által aláírt Nyilatkozat;
- parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- szabálysértési feljelentés;
- Spar áruház jegyzőkönyve;
- végzés a panaszos nyilatkozattételre történő felhívásáról;
- végzés 2014. július 21-i átvételét igazoló térivevény;
- az intézkedő rendőrök meghallgatása során készült jegyzőkönyvek.

III.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos az általa előterjesztett beadványban megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére a nyilatkozattétele érdekében kibocsátott végzés nyomán sem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglaltakon, valamint a meghallgatásuk során előadott nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésében előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott kifogások kapcsán állásfoglalásom a következő.

III. 1. A panaszos sérelmezte és indokolatlannak tartotta a teljes rendőri intézkedést.

A panasz beadvány kifejezetten nem kifogásolja az előállítást, azonban a panaszosnak azon kijelentését, hogy „nem követtem el semmit” és, hogy tagadta az őt ért vádakát összességében a rendőri intézkedés jogalapjában való kételkedésként szükséges értékelni, ami indokoltá teszi ennek vizsgálatát is.

III. 1. 1. A rendőri intézkedés jogalapjának vizsgálata.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. §-ban foglalt rendelkezés szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak

megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a (1)-(3) bekezdések szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

A Büntetőtörvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 324. § (1) bekezdése szerint aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdése b) pontja szerint tulajdon elleni szabálysértést követ el az, aki ötvenezer forintot meg nem haladó értékre b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést, csalást, szándékos rongálást követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli.

A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a Spar dolgozói rendőri segítséget kértek az üzlethelyiségbe, mivel álláspontjuk szerint a panaszos több sörös doboz zárszerkezetét megrongálta és ezzel kárt okozott.

A rendőrség intézkedésére az üzletből történő bejelentés nyomán került sor, melynek tartalma felvetette annak a gyanúját, hogy az Spar Áruház sérelmére a panaszos szándékos rongálással szabálysértést vagy bűncselekményt követett el. Az okozott kár mértékétől függően történhetett meg a későbbiek során a cselekmény minősítése, a bejelentéskor a rendőröknek annyiról volt tudomásuk, hogy egy személy jogsértő magatartást tanúsított.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a bejelentésben ismertetett esemény az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, ezért az ezzel kapcsolatban előadott panasz alaptalan.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Az Rtv. 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott személy köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni.

Az Rtv. 29. § (4) bekezdése rögzíti, hogy a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

A Szolgálati Szabályzat 28. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az igazolás megtagadása miatt megkezdett előállítás végrehajtása nem mellőzhető, ha az intézkedés alá vont személlyel szemben kényszerítő eszköz alkalmazására került sor.

Az előállításról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján került sor. A panaszost a rendőrök igazolásra szólították fel, amelynek nem tudott eleget tenni, ezért a személyazonosság megállapítása végett előállították.

A panaszos a beadványaiban maga is előadta, hogy az iratai nem voltak nála, mivel a tópartra indult és ezért fürdőnadrágban volt.

A panaszbeadvány kitért arra a körülményre, hogy a bejáratnál várakozó barátainál voltak iratok, így ők igazolni tudták volna a panaszos személyazonosságát.

A rendőri jelentések, valamint a rendőrségi dokumentumok a panaszbeadványban említett személyekkel kapcsolatban nem tartalmaznak adatokat.

Annak érdekében, hogy az eljárás során tisztázásra kerüljön, hogy a panaszos társaságában voltak-e személyek – ha igen, e személyek kik voltak – a hatóság végzést bocsátott ki, melyben a panaszost e személyek nevére és elérhetőségére vonatkozóan nyilatkozattételre hívta fel, amelynek a panaszos a megadott határidőben nem tett eleget.

A tényállás tisztázása érdekében megtörtént az intézkedő rendőrök meghallgatása. Mindkét rendőr egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy a panaszos társaságában nem tartózkodott senki az üzletben, illetőleg a panaszos a helyszínen nem kérte azt, hogy a személyazonosságát a barátai igazolják.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a panaszos az iratait nem tudta átadni, és a helyszínen nem tartózkodtak olyan személyek, akik a panaszos személyazonosságával kapcsolatban nyilatkozhattak volna, így a panaszos személyazonosságának ellenőrzése kizárólag előállításának végrehajtásával volt biztosítható.

A személyazonosság megállapításán kívül az adott körülmények között szükség volt a panaszos előállítására annak érdekében is, hogy a szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatokat a rendőrök hiteles módon rögzíteni tudják.

A szabálysértés elkövetésével kapcsolatban a panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a panaszos ezt mindvégig tagadta és a panaszkönyvet követelte, ez is volt az oka annak, hogy végig nem értett egyet a rendőri intézkedéssel.

A rendőrök ezzel szemben meghallgatásuk során egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy amikor kiérkeztek a helyszínre és előzetesen tájékoztak az eseményekkel kapcsolatban, akkor a panaszos elmondta nekik, hogy ő egész nyáron lényegében így sörözik, mivel ez egy olyan akció a sörgyártó részéről, hogy ha nyeroő fület talál, akkor kap egy ingyen sört.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a helyszínen az intézkedő rendőrök számára nem volt más eszköz, amellyel a panaszos személyazonosságát megállapítani, és a vele szembeni szabálysértési eljáráshoz szükséges adatokat rögzíteni tudták volna, ezért az előállításnak megvolt a megfelelő indoka és jogalapja.

A fentieket összegezve megállapítható, hogy a panaszos előállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján – figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 28. § (5) bekezdésére – jogszerűen és indokoltan került sor, ezért az e körben előadott panasz alaptalan.

III. 1. 3. Az előállítás időtartamának vizsgálata.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben 16 óra 25 perckor kezdődött az intézkedés, 16 óra 50 perckor szállították be a kapitányságra, 17 órakor értek be, és 17 óra 40 perckor szabadították a panaszost. A feljelentés szerint a cselekmény elkövetésére 15 óra 50 perckor került sor.

A panaszos előadása szerint a boltban az események 13 és 16 óra között zajlottak le, majd a kapitányságra 16 óra 25 perc és 17 óra 40 perc között állították elő.

A jelen esetben a panaszos vitatta, hogy 16 óra 25 perckor kezdődött volna az intézkedés, szerinte az események 13 óra körül kezdődtek.

A rendőri jelentés a szabálysértés elkövetését 15 óra 50 percben, az intézkedés kezdetét pedig a 16 óra 25 percben jelölte meg. A bolti jegyzőkönyv olvashatatlansága folytán nem ad támpontot abban a kérdésben, hogy pontosan mikor kezdődtek az események.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedés kezdete 16.25, befejezése pedig 17.40 órakor volt. Az előállítás tehát 1 óra 15 percet vett igénybe, ami – figyelemmel annak céljára – nem tekinthető túlzottnak.

Az eljárás során más olyan adat – a panaszos nyilatkozatán kívül – ami ennél korábbi időpontra utalna nem merült fel.

Mindezen körülményeket összegezve az előállítás időtartama miatt előadott panasz alaptalan.

III. 2. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a bejáratnál rá várakozó barátait nem szólították fel a személyazonosságának igazolására.

A határozat III. 1. 2. részében részletesen kifejtett indokok alapján, tekintettel arra, hogy az eljárás során megállapítást nyert, hogy **a helyszínen nem tartózkodtak olyan személyek, akik a panaszos személyazonosságával kapcsolatban nyilatkozhattak volna, ezért a panasznak e részét elutasítom.**

III. 3. A panaszos sérelmezte, hogy megbilincsték.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. §-a értelmében a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-ában foglalt rendelkezés szerint „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,

b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,

c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

Az Rtv. indokolása szerint a bilincs a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, amelynek „(...) alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.”

A rendőri jelentések szerint a panaszossal szemben a rendőrök az Rtv 48. § c) pontja alapján 16 óra 50 perctől 17 óráig bilincset alkalmaztak.

Az intézkedésről készült tájékoztató levelek és a rendőrök személyes meghallgatásuk során arról számoltak be, hogy a panaszos az intézkedés során végig „izgága” volt, folyamatosan a jogait emlegette, alapvetően kinyilvánította, hogy nem ért egyet az egész rendőri intézkedéssel. Ugyanakkor a rendőröket – utalva a III. 1. 2. részében leírtakra – arról is tájékoztatta, hogy ő lényegében egész nyáron így sörözik, mert így ingyen juthat sörhöz.

Fontos a bilincselés kapcsán annak rögzítése, hogy az Rtv. bilincselésre vonatkozó rendelkezése az „alkalmazhat” szó használatával általánosságban lehetőséget teremt az intézkedő rendőrök számára, hogy a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személlyel, intézkedés alá vonttal szemben bilincset, mint kényszerítő eszközt alkalmazzanak. A törvény azért teremt ezt a lehetőséget, mert az adott szituációban (intézkedés során) az intézkedő rendőr mérlegelésén múlik – azaz az összes körülmény figyelembevételével kell döntést hoznia –, hogy alkalmazza-e a kényszerítő eszközt vagy sem.

Nem várható el és nem is szabad elvárni az intézkedést foganatosító rendőrtől, hogy egy esetleges támadás, ellenszegülés, szökés bekövetkezését megvárja, hanem a jog- és szakszerűség szem előtt tartásával a bilincs használatára egy esetlegesen bekövetkező esemény megelőzése érdekében kell intézkedni. Ha a rendőr mérlegelési körébe tartozó döntése során fennáll a támadás, ellenszegülés gyanúja, a bilincset mint kényszerítő eszközt minden további mérlegelés nélkül alkalmazhatja.

Tekintettel a panaszos folyamatos ellenálló kommunikációjára, a szökés gyanúját megalapozó magatartásjegyekre, valamint arra, a rendőrsre történő beszállítás biztonságát is szem előtt kellett tartani a bilincs alkalmazására preventív, biztonsági okokból került sor egy esetleg bekövetkező rendkívüli esemény megelőzése érdekében, mind a rendőrök saját, mind az intézkedés alá vont életének, testi épségének védelme érdekében.

Mindezek alapján a bilincselésre jogszerűen és szakszerűen, az arányosság elvének figyelembe vételével került sor, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

III. 4. A panaszos sérelmezte, hogy ruházat átvizsgálást hajtottak vele szemben végre, holott ő csupán egy fürdőnadrágot viselt. Átvizsgálásának megalázó módját is kifogásolta.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A (2) bekezdés rögzíti, hogy a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 74. § (1)-(3) bekezdésében foglaltak szerint a rendőrség, illetve - a hatáskörébe tartozó szabálysértések esetében - a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve átvizsgálhatja annak a személynek a ruházatát, a csomagját, illetve a helyszínen lévő járművét, akiről feltehető, hogy tárgyi bizonyítási eszközt tart magánál. Nem magyar állampolgárságú eljárás alá vont személy esetén az előre láthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság, illetve szabálysértési költség fedezetére szolgáló összeg lefoglalása érdekében is helye van az átvizsgálásnak. Az átvizsgálás megkezdése előtt az érintett személyt fel kell szólítani, hogy a keresett tárgyat önként adja át. A ruházat átvizsgálását csak az átvizsgálendő személlyel azonos nemű személy végezheti.

A panaszos előadása szerint csupán egy feszülős piros fürdőnadrág volt rajta a boltban. A rendőrök a bolt hátsó részében felszólították, hogy vegye le, illetve közölték vele, hogy ne ellenkezzen a rendőri intézkedésnek, mert arra még külön ráfázik, illetve leveszik róla kényszerrel. A panaszos végül is levette a fürdőnadrágját, majd felszólították, hogy forogjon körbe. A panaszos szerint mérhetetlenül megalázó volt, hogy meztelenre vetkőztették. Ezután visszavehette a ruháit, majd a rendőrök a falhoz állították és hátrabilincseltek a kezét.

A rendőri jelentés az Rtv. 31. § (1) bekezdésére hivatkozik és rögzíti, hogy az személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása ez alapján történt meg.

A jelentés eseményleírása – a panaszban előadottakhoz képest – a ruházat átvizsgálás módjára nem tér ki.

Az intézkedő rendőrök meghallgatása e kérdés tisztázása érdekében megtörtént. Az egyik rendőr nem emlékezett a ruházat átvizsgálására, a másik rendőr kifejtette, hogy a panaszossal közölték, hogy a nyitófülek megtalálása érdekében szükséges a ruházatát átvizsgálni, illetve azokat önként átadni. A panaszos erre közölte, hogy ez milyen megalázó számára, hogy a fürdőnadrágját emiatt le kell húznia, hogy tisztázhassa magát, hogy nincsenek nála ezek a nyitófülek. A rendőr erre közölte, hogy ez az eljárás, ez a ruházat átvizsgálás. Ezt követően a panaszos egy mozdulattal a nadrágját letolta, majd felhúzta.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a ruházat átvizsgálása az Sztv. hivatkozott rendelkezése alapján a tárgyi bizonyítási eszköz feltalálása érdekében történt oly módon, hogy a panaszos önként bemutatta – ez esetben az egyetlen rajta lévő ruhanemű levételével – azt, hogy nincs nála a keresett tárgy.

A jogszabály a rendőrök felhatalmazta arra, hogy e tájékoztatást adják a panaszosnak, miszerint a tárgyi bizonyítási eszköz felkutatása, megtalálása érdekében szükséges a teljes ruházat átvizsgálása. A panaszos ennek önként eleget tett.

A szabálysértési eljárás eredményes lefolytatásához fűződő érdek szükségessé tette a bizonyíték megszerzését. Az eset összes körülményét figyelembe véve azonban megállapítható, hogy az adott helyzetben a tárgyi bizonyítási eszköz feltalálásának más módja nem volt.

Tekintettel arra, hogy a ruházatátvizsgálás jogalapja fennállt, így az emiatt előadott panasz alaptalan.

III. 5. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem engedték neki, hogy telefonáljon.

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.

Az előállításról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszos nem kérte sem a hozzátartozója, sem más személy kiértesítését. Az előállítás időtartamáról szóló igazoláson pedig a panaszos aláírásával megerősítve akként nyilatkozott, hogy nem kért kiértesítést.

Tekintettel arra, hogy a jelentésben, valamint a panaszos által aláírásával is megerősített igazoláson is az szerepel, hogy nem kérte a hozzátartozó kiértesítését, ezért a panasznak e része alaptalan.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta.

A Panasztestület álláspontjától való eltérés jogszabállyal alátámasztott indokait a határozat III. része tartalmazza.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén alapul, miszerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést fogantató rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A döntés az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárás keretében történt meg.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pont, 109. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdése;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 74. § (1)-(3) bekezdése, 177. §-a;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 24. § (1)-(3) bekezdései, 29. (2) és (4) bekezdései, 16. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés a) pontja, 33. § (3) bekezdése, 47. §, 48. §, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. tv. 74. § (1)-(3) bekezdései, 177. §-a;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 8. §-a, 39. § (2)-(3) bekezdései, 41. §;

Budapest, 2014. szeptember 8.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**